

בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וְאִיזָה עֵינָיו? אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת שֶׁנִּקְרְאוֹת עֵינֵי ה', פְּנֵי ה', וְאִזְ שְׁלוֹם לְעוֹלָם, וְשׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק בְּמָקוֹם שֶׁל זְכָר וְנִקְבָּה, וְלִכְּן צִוָּה מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה וְאָמַר (דְּבָרִים יד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. לְקַשֵּׁר אֶת כָּל קִשְׁרֵי הָאֱמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד, מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מַה הַטַּעַם? בְּגַלֵּל שֶׁהוּא מְקוֹם שֶׁכָּל יָמֵי וּשְׁנוֹת הָעוֹלָם בּוֹ תְלוּיִים בְּסוּד אוֹתָם הַדְּרָגוֹת שֶׁרְמוּזוֹת בְּאֶחָד, וְהֵם עֲשָׂרָה, וְכֻלָּם אֶחָד. וְהַתְּעוּרָרָו בּוֹ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, בְּדִלְ"ת וְיָפָה, בְּגַלֵּל שֶׁמְקוֹם זֶה שֶׁל דִּלְ"ת הוּא, וְאֵין לָהּ אוֹר מִשְׁלָה, וְצָרִיף אָדָם לְהֶאָרִיף בָּהּ וּלְמַשֵּׁף לָהּ בְּרֻכּוֹת מֵאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים, שֶׁשֶׁה בְּנִים עֲלִיוֹנִים עַל יְדֵי הַצְּדִיק, וְאוֹתָם שֶׁשֶׁה צְדָדִים רְמוּזִים בַּח', בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹנָה. שֶׁשֶׁת אֵלֶּה, וּשְׁנַיִם לְמַעְלָה -

חֲכָמָה וּבִינָה, אֵב וְאֵם - לְהוֹסִיף וּלְהַכְלִילָם לְמַעְלָה וּלְתַתּ לָהֶם בְּרֻכּוֹת מֵאֵב וְאֵם הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁתְּרֵי אֵין שׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל הַעֲתִיק אֵלֶּה בְּמָקוֹם שְׁלוֹם, בְּמָקוֹם שֶׁנִּמְצְאִים זְכָר וְנִקְבָּה. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (שִׁיר א) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דוֹקָא. וְעַל זֶה אָמְרוּ, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִחַטֵּף בַּחֲיִ"ת, אֵלֶּה צָרִיף לְמַשֵּׁף בְּרֻכּוֹת מְקוֹם עֲלִיוֹן שֶׁל הַכֹּל, וּלְהַרְיֵק בְּאוֹתָם שֶׁשֶׁה בְּנִים. אַחַר כֵּן לִבַּת הַזֹּאת שְׂאִין לָהּ יִרְשָׁה בְּבֵית אֲבִיהָ וְאִמָּהּ, אֵלֶּה רַק הַבֵּן הַזֶּה. וּמִכָּאן לְמַדְּנוּ שֶׁבֶן יוֹרֵשׁ אֵב וְאֵם, וּבֵת לֹא, אֵלֶּה שֵׁשׁ לָהּ מְזוֹנוֹת מִן הַבֵּן, אֵלֶּה צָרִיף לְהֶאָרִיף בְּדִלְ"ת הַזֹּאת.

דְּהַנִּי דְרָגִין מִתְחַבְּרִין פְּדִין א"ז הַיִּתִּי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. וּמֵאֵן עֵינָיו. אֵינּוֹן שְׁבַע דְּרָגִין דְּאֶקְרוּן עֵינֵי יי, פְּנֵי יי, וּכְדִין שְׁלָמָא לְעֵלְמָא וְשִׁרְיָא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא בְּאַתְרֵי דְדְּכָר וְנוֹקְבָא וּבְגִין כֵּן פְּקֵד מֹשֶׁה בְּאוֹרֵייתָא וְאָמַר (דְּבָרִים ו') שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. לְקַשֵּׁר כּוֹלְהוּ קִשְׁרֵין דְּמַהִימְנוּתָא.

תָּא חַזִּי, כָּל הַמְּאָרִיף בְּאֶחָד מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו. מַאי טַעְמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אַתְרֵי דְכָל יוֹמִין וּשְׁנֵין דְּעֵלְמָא בִּיהַ תְּלִיין בְּרָזָא דְאֵינּוֹן דְּרָגִין דְּרַמִּיזִין בְּאֶחָד וְאֵינּוֹן עֲשָׂרָה וּכְלֵהוּ חַד, וְאַתְעָרוּ בִּיהַ חֲבָרֵייתָא וְאָמְרוּ בְּדִלְ"ת וְשִׁפִּיר. בְּגִין דְּהָאֵי אַתְרָא דְדִלְ"ת הִיא וְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילֵיהּ. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ וּלְאַמְשָׁכָא לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין שִׁית בְּנִין עֲלָאִין עַל יְדֵי דְצְדִיק וְאֵינּוֹן שִׁית סְטָרִין רְמִיזִין בַּח' בְּרָזָא דְתַמְנֵייתָא.

שִׁית אֵלִין וְתִרִין לְעֵילָא חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאִימָא לְאוֹסְפָא וּלְאַכְלָלָא לָהּ לְעֵילָא, וּלְמִיּהֵב לָהּ בְּרַכָּאָן מֵאַבָּא וְאִימָא עֲלָאָה. דְּהָא לֹא שִׁרְיָא טִיבּוֹ דְּעֲתִיקָא אֵלֶּה בְּאַתְרֵי דְשְׁלִים, בְּאַתְרֵי דְאַשְׁתַּפַּח דְכָר וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג') צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגו'. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ דִּיִּיקָא. וְעַל דָּא אָמְרוּ וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִחַטֵּף בַּחֲיִ"ת אֵלֶּה בְּעֵי לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאָן מֵאַתְרֵי עֲלָאָה דְכוּלָּא. וּלְאַרְכָּא בְּאֵינּוֹן שִׁית בְּנִין. לְבַתָּר לְהָאֵי בֵת דְלִית לָהּ אַחְסָנָא בְּבֵית אָבוּהָ וְאִימָא אֵלֶּה הָאֵי בְרָא. וּמִכָּאן אוּלְפִנָא דְבְרָא יִרִית לְאַבָּא וּלְאִימָא וּבְרַתָּא לֹא, אֵלֶּה דְאִית לָהּ מְזוּנֵי מִן בְּרָא אֵלֶּה בְּעֵי לְאַרְכָּא בְּהָאֵי דִלְ"ת.

וְתָמַן אֲמַרִי כְמָה בְּעֵי בַר נֶשׁ לְאַרְכָּא בַּהּ, כְּשִׁיעוּרָא דִּימְלִיךְ יְתָה לְעִילָא וּלְתַתָּא וּלְאַרְבַּע זְווּיִין דְּעֶלְמָא, רְזָא דְשִׁית סְטָרִין עֲלָאִין דְכֻלְהוּ יִתְחַבְרוּן עִמָּה וְלֹא יִתְפַּרְשׁוּן לְעֶלְמִין. וְכַד בַּר נֶשׁ מְאַרִיךְ בְּהָאֵי כָּל אֵינּוֹן יוֹמִין וְשָׁנִין עֲלָאִין מוֹסְרִין בְּרַכָּאן עַל רִישֵׁיהּ וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא קְרִי לֵיהּ (ישעיה מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.

תָּא חֲזִי, כְּלָלָא דְאורֵייתָא בְּהָאֵי קְרָא רְמִיזִין וְכְלָלָא דְכָל אֵינּוֹן אֲמִירָן דְאֲתַבְרִי בְּהוֹן עֲלְמָא בְּאַחַד רְמִיזִין הָדָא הוּא דְכְּתִיב (איוב כ"ג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וּנְפֹשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבַהוֹן אֲתַבְרִי עֲלְמָא וְעַל דָּא תְּגִינֵן בְּעֶשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ' וְאוּקִימְנָא דְכוּלְהוּ עֶשְׂרָה וְכֻלְהוּ כְּלִילָן בְּקִרְא קְדַמָּא דְאורֵייתָא: (עד כאן מוההשמטות)

השלמה מוההשמטות (סימן כד)

בְּרֵאשִׁית רְזָא דְחֻכְמָ"ה. בְּרָא. עֲלָאָה סְתִימָא דְלֹא אֲתִיידַע אֱלֹהִים בִּינָ"ה. אִ"ת כְּלָלָא דְחֻסָּד וּגְבוּרָ"ה. הַשְּׁמַיִם תְּפַאֲרָת וְאִ"ת כְּלָלָא דְנִצְח וְהוּ"ד. וְא"ו דוֹאֲת לְאַכְלָלָא צְדִיק. הָאֲרִץ כְּלָלָא דְכְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל אֲרִץ הַחַיִּים וּבְתַר פְּרֻטָּא דְאורֵייתָא בְּרָזָא דְאֵינּוֹן יוֹמִין עֲלָאִין. בְּרֵאשִׁית מְאָמֵר הוּא לְקַבַּל דְרֵגָא דְחֻכְמָ"ה וְאֲקִרִי רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר לְקַבַּל דְרֵגָא דְחֻסָּד דְאִיהוּ לִימִינָא. דְהָא מִתְּמָן נִפְּיק נְהוּרָא לְכֻלְהוּ עֲלָמִין בְּרָזָא דְיוֹם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים נ"ב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם וּלְקַבְּלֵיהּ לְתַתָּא אֲבָרְהָם דְאַחִיד בְּהָאֵי חוּלְקָא. וּבְגִין כֶּף כְּתִיב הֵכָא יוֹם אֶחָד, וְהֵכָא (יחזקאל לג) אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם וּבֵיהּ כְּתִיב (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר מִמְזַרְחָ בְּרָזָא דְאֹר דְנִפְּיק מִמְזַרְחָ.

וְשֵׁם אֲוֹמְרִים כְּמָה צְרִיךְ אָדָם לְהֵאָרִיךְ בַּהּ, כְּשִׁיעוּר שִׁימְלִיךְ אֹתָהּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה וּלְאַרְבַּע זְווּיֹת הָעוֹלָם, סוּד שֶׁל שֵׁשׁ צְדָדִים עֲלִיוֹנִים שְׂכָלָם יִתְחַבְרוּ עִמָּה וְלֹא יִפְרְדוּ לְעוֹלָמִים, וּכְשֶׁאֲדָם מְאַרִיךְ בָּזָה, כָּל אוֹתָם יָמִים וְשָׁנִים עֲלִיוֹנִים מוֹשְׁכִים בְּרַכָּה עַל רֵאשׁוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא לוֹ (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדֵי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֲתַפְּאֵר.

בָּא רָאָה, כָּלל הַתּוֹרָה בְּפִסּוּק הַזֶּה רְמוּזִים, וְכָלל שֶׁל כָּל אוֹתָן הָאֲמִירוֹת שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם רְמוּזִים בְּאַחַד. זֶהוּ שְׂכַתּוּב (איוב כב) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יִשְׁיבְנוּ וּנְפֹשׁוּ אוֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, בְּעֶשְׂרָה מְאָמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ', וּפְרָשְׁנוּ שְׂכָלָם עֶשְׂרָה, וְכָלָם כְּלוּלִים בְּפִסּוּק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה.

בְּרֵאשִׁית - סוּד הַחֻכְמָה. בְּרָא - הָעֲלִיּוֹן הַנְּסֻתָר שֶׁלֹּא נוֹדַע. אֱלֹהִים - בִּינָה. אֵת - כָּלל שֶׁל חֶסֶד וּגְבוּרָה. הַשְּׁמַיִם - תְּפַאֲרָת. וְאֵת - כְּלָלוּת שֶׁל נִצְח וְהוּד. וְא"ו שֶׁל "וְאֵת" - לְהַכְלִיל הַצְּדִיק. הָאֲרִץ - כְּלָלוּת שֶׁל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, אֲרִץ הַחַיִּים, וְאַחַר כֵּף פְּרֻטָּא שֶׁל תּוֹרָה בְּסוּד אוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים. בְּרֵאשִׁית הוּא מְאָמֵר, כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֻכְמָה, וְנִקְרָא רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר - כְּנֻגַד הַדְּרָגָה שֶׁל חֶסֶד שֶׁהִיא לִימִין, שֶׁהִיא מִשְׁם יוֹצֵא אֹר לְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּסוּד שֶׁל יוֹם, זֶהוּ שְׂכַתּוּב (תהלים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְנֻגַדוֹ לְמַטָּה, אֲבָרְהָם שְׂאוֹמֵז בַּחֲלֹק הַזֶּה, וְלִכְּן כְּתוּב כָּאֵן יוֹם אֶחָד, וְכָאֵן - אֶחָד הָיָה אֲבָרְהָם, וְכוּ כְּתוּב (ישעיה מא) מִי הָעִיר מִמְזַרְחָ, בְּסוּד שֶׁל אֹר שִׁוְצָא מִמְזַרְחָ.